

EDİTÖRDEN

Değerli okuyucular,

İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, Ekim 2001 tarihli 25. sayısından itibaren düzenli olarak yayınlanmakta ve halen Ebsco "Political Science Complete", ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanı ve Akademia Sosyal Bilimler İndeksi (ASOS Index) tarafından taranmaktadır.

Dergimizin Ekim 2013 tarihli 49. sayısı "Afet, Kriz ve İş Sürekliliği Yönetimi" teması ile Doç.Dr. Selim YAZICI'nın konuk editörlüğünde hazırlanmıştır. Afetler ve krizler gerek kamu kuruluşlarını, gerekse özel sektör işletmelerini sürekli tehdit eden ve bunlara hazırlıklı olma ve baş etme konusunda stratejiler geliştirmeye zorlayan olaylardır. Bu gibi durumlar kuruluşların faaliyetlerini kesintiye uğratmakta ve müşterilere hizmet sunumu konusunda sıkıntılar yaşanmaktadır. Bir doğal afet ya da kriz sonrası yöneticilerin süreci yönetmede göstereceği başarı kuruluşların uzun dönemli başarısında belirleyici olmaktadır. İş sürekliliği yönetimi ile ilgili çalışmalar, kuruluşların afet ve kriz durumlarına yönelik hazırlıklarını belli bir sistem dahilinde oluşturmalarını sağlamaktadır. Konu dünya gündeminde çeşitli standart ve yönetmeliklerin uygulamaya geçirilmesi ile önemini korurken, ülkemizde bu alandaki çalışmaların hızlandığı gözlenmektedir. Dergimizde bu tema altında üç adet özgün, beş adet konu ile ilgili uygulama örnekleri içeren makale yer almaktadır.

Dergimizin son sayfalarında ise, Fakültemiz Kamu Yönetimi Bölümü tarafından düzenlenen Forumlardan ikincisine yer verilmiştir. 24 Ocak 2013 tarihinde düzenlenmiş olan bu forum, kamuoyunda geniş biçimde tartışılan YÖK Yasa Tasarısı'nı konu almaktadır.

Bu sayımıza makaleleri ile destek veren yazarlarımıza, danışma kurulu üyesi hocalarımıza ve konuk editörümüze teşekkürlerimi sunarken, dergimizin okuyuculara faydalı olmasını diliyorum.

Prof.Dr. Esra NEMLİ ÇALIŞKAN

KONUK EDİTÖRDEN

Süreklilik kavramı, yaşayan tüm organizmaların temel güdüsünü oluşturması açısından önemli bir kavram olup yaşamı, canlılığı ve dolayısıyla büyümeyi ifade etmektedir. Süreklilik kavramı yaşayan bir sistem olarak kabul edilen toplumların da vazgeçilmez bir unsurudur. Toplumlar, insanlığın var olduğu günden beri çeşitli afetlerle karşı karşıya kalmışlar, kimi zaman bunları atlatıp varlıklarını devam ettirmişler, kimi zaman ise tarih sayfalarına gömülmüşlerdir. Toplumsal yaşamın vazgeçilmez unsuru olan kuruluşlar açısından da durum benzer bir nitelik taşımaktadır. Kimileri çeşitli afetler sonucu yok olmuş, kimileri ise günümüze kadar varlıklarını sürdürmüşlerdir.

İş Sürekliliği Yönetimi (Business Continuity Management), günümüzde kamu veya özel sektörde faaliyet gösteren tüm kuruluşları yakından ilgilendiren konuların başında gelmektedir. İş sürekliliğinin amacı, herhangi bir afet veya acil durum sonrasında kuruluşun ve süreçlerin sürekliliğini sağlamak, yani kuruluşun varlığını sağlıklı biçimde devam ettirecek stratejilerin ortaya konulmasını sağlamaktır. İş sürekliliğinin önemi, yakın dönemde yaşanan felaketlerle giderek daha iyi anlaşılmaya başlanmıştır. Nedeni her ne olursa olsun, faaliyetleri kesintiye uğrayan bir kuruluş, tedarik zincirinin halkalarını oluşturan diğer kuruluşları da etkilemeye başlamış ve bir zincir reaksiyon sonucu vatandaşa veya müşterilere sunulacak ürün ve hizmetlerin üretim süreçlerinde de kesintiler oluşturmuştur. Kuruluşların yaşayacakları kesintiler, insanların kontrolü dışında, doğal afetler sonucu oluşabileceği gibi, insan hatası ile oluşan kesintilere de rastlamak mümkündür. İş Sürekliliği Yönetiminin amacı, bu kesintilerin yaratabileceği riskleri belirlemek, belirlenen risklerin yaratacağı etkileri azaltmak veya ortadan kaldırmak için yapılması gerekenleri sistematik bir yaklaşımla belirlemek ve bunları bir yönetim sistemi olarak ortaya koyarak uygulanmasını sağlamaktır. Kesintilere neden olabilecek olayların öncesinde, esnasında ve sonrasında yapılması gerekenlerin de belirli bir plan çerçevesinde ortaya konmasını ve uygulanmasını sağlamayı amaçlayan bir yapının oluşturulması, kuruluşların daha çabuk toparlanarak işlerini sürdürebilmelerini sağlayacaktır. Dolayısıyla İş Sürekliliği Yönetimi günümüzde kuruluşlar açısından stratejik bir önem taşımaktadır.

İş sürekliliği kavramı, dünyada birçok ülkede çeşitli standart ve yönetmelikler çerçevesinde uygulanmasına rağmen, birçok doğal afete ve riske maruz kalan ülkemizde konunun önemi yeni yeni anlaşılmaya ve uygulama alanı bulmaya başlamıştır. Dolayısıyla ülkemiz açısından yeni bir kavram olarak değerlendirilmektedir. Bu nedenle, bu tematik sayıda amacımız, iş sürekliliği kavramını gerek akademisyenlerin ve gerekse uygulamacıların bakış açısı ile değerlendirmek olmuştur.

Bu kapsamda birinci bölümde; afet, afet yönetim sistemleri, afet ve kriz iletişimi konularını ele alan akademik çalışmalara yer verilmiştir. İş sürekliliğini sağlamanın temeli, toplumsal açıdan sürekliliği sağlamaktır. Yani öncelikle bir afet durumunda toplumun ayakta kalması gerekir ki, o toplum afet sonrasında kuruluşların sürekliliğini sağlayabil-sin. Bu noktadan hareket ettiğimizde, ilk bölümde yer alan çalışmalar özellikle ülkemizde yaşanan afetlerden yola çıkarak; Türkiye'nin afet yönetim sistemini tartışan, kitlesel afet eğitimini ve kriz yönetimi uygulamalarını ele alan çalışmalardan oluşmaktadır.

İkinci bölümde ise, gerek ülkemizde ve gerekse yurtdışında faaliyet gösteren kuruluşların iş sürekliliği ve risk yöneticilerinin görüşü, deneyim ve şirketlerinin uygulama örneklerine yer verilmektedir. Uygulama örneklerine yer verilen bu bölümdeki çalışmalar, İş Sürekliliği Yönetim Sistemi'nin değişik boyutlarını, sistemin kuruluş aşamasından başlayıp, organizasyonun oluşturulması, iletişim ve planların test edilmesi aşamasına kadar geçen farklı süreçleri ele almaktadır. Bu kapsamda, iş sürekliliği yönetimi konusunda gerçekleştirilen uygulamalar, özellikle konunun içinde yer alan uygulamacılarının tecrübelerinden aktarılmaya çalışılmıştır. Dolayısıyla bazı konularda referans, kendi geliştirdikleri şirket içi uygulamalar veya yaşadıkları olaylar sonucu elde ettikleri tecrübeler olmaktadır. Kendileri yoğun iş tempoları arasında, yazılarını yetiştirmek amacıyla büyük bir gayret sarfetmişlerdir. Akademik yazım konusunda çeşitli zorluklar yaşamış olmalarına rağmen, sundukları bilgi, tecrübe ve uygulama örneklerinin, ülkemizde ilk olması açısından okuyuculara önemli katkılarda bulunacağına inanmaktayız.

Bu kapsamda tematik sayımızda yer alan çalışmaları ve yazarlarını aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür. Birinci bölümde yer alan ve afet ve iş sürekliliği konularını ele alan çalışmalar:

Dr. Bülent ÖZMEN ve Dr. Ali Tolga ÖZDEN, Bülent ÖZMEN Gazi Üniversitesi Deprem Mühendisliği Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde, Ali Tolga ÖZDEN ise Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi'nde görev yapmaktadır. Çalışmalarında, ülkemizin mevcut afet yönetim sistemini, uluslararası afetler politikası kapsamında eleştirel olarak değerlendirmişler ve riske dayalı afet yönetim modelinin oluşturulmasının önündeki temel sorunları değerlendirmişlerdir.

Dr. Çağlar AKGÜNGÖR, AKUT Eğitim ve Araştırma Enstitüsü, Ulusal Risk ve Afet Araştırmaları Merkezi (URAM) yöneticisi olarak görev yapmaktadır. Çalışmasında, toplumsal afet bilinçlendirme programlarının bir parçası olarak, deprem anında bireylerin nasıl davranmaları ile ilgili olarak tavsiye edilen iki davranış modelini eleştirel bir yaklaşımla ele almaktadır.

Arş. Gör. Oya ZİNCİR ve Doç. Dr. Selim YAZICI, İstanbul Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, İşletme Bölümü'nde görev yapmaktadırlar. Kriz yönetimi ve afet durumlarında sosyal medya uygulamalarının kullanımı konusunda yöneticilere yol gösterecek bir çalışma hazırlamışlardır. İkinci bölümde yer alan ve iş sürekliliği konusunu pratik uygulamalarla ele alan çalışmalar:

Boğaç ÖZGEN, merkezi Londra'da bulunan ve iş sürekliliği yönetimi vb. konularda danışmanlık hizmeti veren GyroFalco Ltd.'de Kurucu Ortak olarak görev yapmaktadır. İş Sürekliliği Yönetim Sistemi kurulması sürecini, stratejik bir bakış açısıyla değerlendirmektedir. Yazarın kendi deneyimlerini yansıtan bu değerlendirme, İş Sürekliliği Yönetim Sistemini ilk defa kuracak olan kuruluşlar açısından yol gösterici bir nitelik taşımaktadır.

Mustafa KOMUT, Vodafone Türkiye’de, Kıdemli İş Sürekliliği Yöneticisi olarak görev yapmaktadır. Çalışmasında iş sürekliliği kavramını detaylı biçimde ele aldıktan sonra, kendi tecrübelerini ortaya koyarak, kuruluşlarda iş sürekliliği organizasyonunun ideal şartlarda nasıl olması gerektiğini tartışmaktadır.

Tonguç KARAĞAÇ, Türkiye İş Bankası A.Ş.’de İş Sürekliliği Yöneticisi olarak görev yapmaktadır. “Kriz Yönetimi ve İletişim” başlıklı çalışması, kuruluşlar açısından kriz yönetimi faaliyetlerinin önemini ve kriz yönetiminde iletişimin rolünü vurgulamakta ve bu kapsamda 2010 yılında BP petrol şirketinin Meksika Körfezi’nde yaşadığı krizi, iletişim boyutu ile analiz etmektedir.

Ayça GÜZÜNLER MENTEŞ, Vodafone Hollanda’da Kıdemli İş Sürekliliği ve Risk Yöneticisi olarak görev yapmaktadır. Çalışmasında 2012 yılında Vodafone Hollanda’da yaşanan yangın ile ilgili iş sürekliliği uygulamalarını paylaşmaktadır. Bu kapsamda Vodafone Hollanda’nın kriz yönetimi süreci ve kriz iletişiminde sosyal medyanın kullanımı ele alınmaktadır.

Ceyhan EREN, Allianz Sigorta A.Ş.’de İş Sürekliliği ve Risk Kontrol Yöneticisi olarak görev yapmaktadır. Kendisi iş sürekliliği yönetim sürecinin en önemli parçalarından biri olan masabaşında oluşturulan planların test edilmesi sürecini, Allianz Sigorta’da gerçekleştirilen iş sürekliliği tatbikatını ele alan bir örnek vaka çalışması olarak paylaşmaktadır.

Keyifli okumalar ve güzel günler dilerim.

Doç. Dr. Selim YAZICI
Konuk Editör
İstanbul Üniversitesi
Siyasal Bilgiler Fakültesi
İşletme Bölümü
selim@istanbul.edu.tr